

Fornells,

'mon amour'

Una part dels 830 veïns de Fornells, una pedania des Mercadal, al nord de l'illa de Menorca, han constituït una plataforma per iniciar el camí de la segregació d'aquesta joia turística de l'illa. L'alcalde des Mercadal, Ramon Orfila (PSM), sospita, com altres responsables polítics, que darrere d'aquest intent poden haver-hi interessos immobiliaris per construir les 13.500 places hoteleres paralizades per l'actual govern municipal.

El blanquíssim poble mariner de Fornells, resguardat per la badia d'un espectacular port natural de quatre quilòmetres de llarg, és una de les joies de Menorca. És el poble de la universal caldereta de llagosta, de les casetes albinas i de les aigües blaves que caracteritzen la costa del vent. Fornells és també terra de formes geològiques nues i elegants que ofereixen incomputables possibilitats fotogràfiques. Però alguna cosa canvia en aquesta tranquil·la pedania des Mercadal on es troben censades només 830 persones.

Ramon Orfila (PSM) és el batlle des Mercadal, el poble del qual depèn administrativament Fornells. Després de dos anys de mandat que havien anat com una bassa d'oli —el municipi està governat per la coalició d'esquerres Acord per es Mercadal—, Orfila va endur-se el mes de maig un ensurt inesperat, en saber que els exbatlles pedanis de Fornells i l'actual alcaldessa i companya seva a l'equip de govern des Mercadal, Montserrat Rosselló (PSOE), havien decidit crear una plataforma ciutadana per iniciar el procés oficial de segregació d'aquest nucli turístic del nord de Menorca. En aquesta junta constituent aparegueren tots els antecessors en els últims mandats: José Antonio Garriga (president d'Unió Progressista de Menorca), Antoni Riera (actual regidor del PP), Ricard Riera i Miquel Petrus.

La iniciativa ben prest va trobar suport entre els agents més actius de la massa ciutadana: el rector de la petita església parroquial, Enric Enrich, i el jutge de pau i professor d'escola de Fornells, Diego Riera, que esdevingué l'ànima i el motor del moviment independentista.

Ramon Orfila tenia motius per estar

preocupat. Ell mateix havia estat anys enrere un dels promotors principals de la segregació del nucli des Migjorn Gran des Mercadal, el municipi, per tant, de creació més recent a Menorca (1989). Orfila no podia imaginar llavors ni de lluny que un dia hauria de fer front com a batlle a un procés trascendental que, en cas de consolidar-se, podria significar, de fet, la pèrdua del 75% del territori en només dotze anys, d'un poble que viu orientat completament al turisme.

Contràriament a aquella ocasió, però, la transició ara es vol fer ràpida, cosa que ha provocat una autèntica guerra de declaracions. Els veïns de la plataforma diuen que tenen una raó per fer-ho: el municipi de Fornells serà inviable si s'aprova la futura llei de demarcacions que impedirà la segregació de municipis amb menys de 2.000 habitants. I han vist les intencions al batlle, al qual acusen de voler guanyar temps i distreure el procés fins que s'aprovi la modificació de la Llei de bases de règim local, que farà impossible la segregació de Fornells.

No acaben aquí els fets. La proposta de mapa territorial que han fet arribar a l'ajuntament els membres de la comissió que promou la independència confirma les sospites d'Orfila sobre les intencions urbanístiques que s'amaguen al capdavant d'aquest intent de segregació, comentaris que van començar a estendre's per l'illa tot just va conèixer-se que s'havia organitzat un moviment independentista. L'hipotètic municipi es convertiria, d'acord amb els límits territorials traçats per la plataforma, en una potència turística en tota regla a la punta nord de l'illa. A més del nucli històric, fonamentalment turístic, el nou Fornells independent abraçaria les urbanitzacions de Platges de Fornells, ses Salines i son

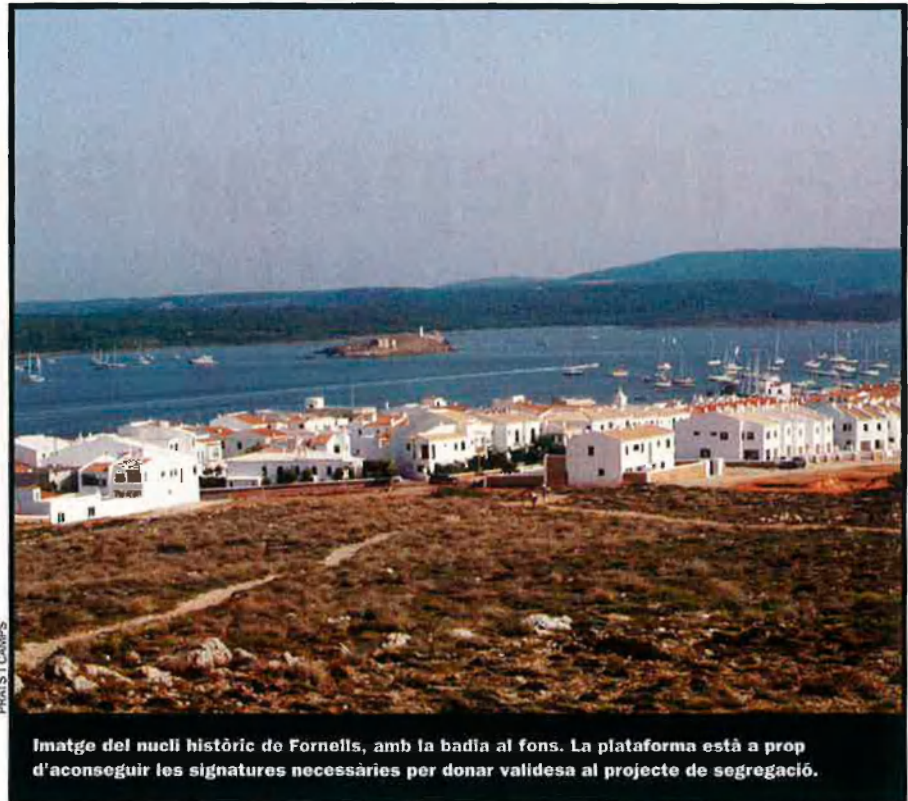
Parc. Aquests dos darrers nuclis compten amb importants projectes urbanístics paralitzats per successives decisions municipals, entre les quals hi ha l'actual equip de govern de l'Acord. Només a son Parc hi ha en joc 8.000 places. A Platges s'han congelat 2.000 places més.

En les seves primeres declaracions, el batlle des Mercadal ja avisava sobre aquesta possibilitat, i anunciava que vetllaria "d'una manera molt estricta per evitar que ningú no tragués profit de la bona fe dels veïns de Fornells, que defensen l'emancipació per un legítim sentiment d'identitat històrica". I afegia: "L'Ajuntament des Mercadal ha esdevingut l'enemic que volen batre molts especuladors i promotors, que podrien intentar avalar processos desintegradors." L'existència de possibles vincles entre la plataforma i "interessos urbanístics ocults" ha estat apuntada també per Esquerra de Menorca.

Les relacions, al cap dels dies, entre Orfila i els principals valedors de la proposta —especialment amb Diego Riera i Montserrat Rosselló— s'ha anat deteriorant. Tot just assabentar-se de la iniciativa, el batlle des Mercadal va qualificar Rosselló de "deslleial". La ferida en el si de l'equip de govern de l'Acord va ser mortal.

El batlle tenia motius per a la intransigent. Al llarg de les darreres dècades, els intents de defensar la segregació de Fornells s'han succeït, però cap havia aconseguit l'adhesió dels sis batlles pedanis de la història ni havia arribat tampoc tan lluny: la plataforma està prop d'aconseguir les signatures necessàries —la xifra màgica és 416—, per donar validesa al projecte; la qual espera aconseguir-ho el darrer divendres del mes.

L'alcalde recorda, mentrestant, que si el procés de segregació veïés la seva culminació abans de les properes eleccions municipals —l'horitzó de la plataforma és la fita electoral del 2003—, haurà de constituir-se una gestora, en la qual UPM i PP tindran més vots (5) que la coalició progressista de l'Acord (4). "UPM i el PP són els mateixos partits que durant el mandat anterior van aprovar d'una manera molt peculiar desenvolupaments urbanístics a la costa,

aturats avui per l'equip de govern. Se m'encén la llum d'alarma quan veig dins la plataforma persones com José Antonio Garriga, el qual va tenir un pes molt important a l'equip de govern anterior que va autoritzar, el 1999, les 8.000 places de son Parc", afirma Orfila.

Els companys de partit de l'alcalde, del PSM, li han donat una mà, i han denunciat l'elevat cost econòmic de la independència. El PSM expressava el seu temor que, en cas de prosperar la segregació en els terminis proposats des de la plataforma, el futur ajuntament decidís impulsar finalment els nous complexos turístics en el litoral de Fornells —13.500 places paralitzades, en total, per la Norma Territorial Cautelar i l'equip de govern de l'Acord— davant la necessitat peremptòria d'obtenir ingressos i la impopularitat d'un augment d'impostos.

La reacció no es va fer esperar. El mesies poeta del moviment independentista, el jutge de pau, Diego Riera, acusà Orfila de "centralisme" i comparà es Mercadal amb "la gran Sèrbia". Riera —paradoxalment, votant del PSM de Ramon Orfila— carregà contra el batlle: "Un batlle no és Déu. Un batlle ha de negociar —assenyala a EL TEMPS—. Te-

nim els nostres drets. Som persones."

Els fornellians són perfectament conscients, com apuntava fa uns dies el rector de Sant Antoni, Enric Enrich, al desmarxat teatre del poble, que "Fornells és la gallina dels ous d'or des Mercadal" i saben que l'ajuntament s'hi resistirà. Ningú no ha de posar en dubte mai el dret dels fornellians a autodeterminar-se. Però cercar l'enfrontament no ha estat, possiblement, la tàctica més intel·ligent per als membres de la plataforma.

La qüestió de la independència de Fornells ha obligat tots els partits a posicionar-se. Dins l'executiva del PSOE sembla que no volen assistir al part d'un nou municipi. I el portaveu del PP al Consell Insular, Cristóbal Huguet, ha suggerit la necessitat "d'avaluar què ha fallat perquè una part de la població de Fornells se senti disconforme amb la gestió de l'Ajuntament des Mercadal".

Mentrestant, el procés sembla imparable. Les adhesions es multipliquen, tota volta es compta amb els estudis històrics, econòmics i jurídics preceptius. El Consell té la darrera paraula. La pilota es troba a la seva teulada.

Carles Marqués